

Po@dium

nieuwe digitale berichten
van Bennie Huisman

herfst 2021

Reisebilder

Het eerste dat opvalt als ik de Autobahnen verlaat voor wegen die ook door dorpen en kleine steden gaan, zijn de verkiezingsborden. Bij ons zijn die meestal netjes bij elkaar geplakt op grote panelen, aangevuld met wat de overgebleven trouwe leden achter de ramen plakken of in eigen tuin of weiland zetten.

Hier zit aan bijna iedere lantaarnpaal een bord. Ook in de kleinste dorpen. Met een boodschap in kort bestek, vaak naast het hoofd van de man of vrouw, die voor die boodschap zal strijden in de *Bundestag*. Over een week of drie zijn in Duitsland de verkiezingen voor de nieuwe Bondsdag en komt er ook een nieuwe *Kanzler*. Of *Kanzlerin*, al is de kans daarop dit maal klein. Een tijdje ging het de *Grünen*, met hun nadruk op de klimaatcrises en met de mediagenieke voorvrouw Annalena Baerbock, voor de wind. Dat konden de christelijke en socialistische voormannen natuurlijk niet zomaar laten gebeuren en toen ze ook nog een boek schreef over waar het met Duitsland naar toe moest, ging het al gauw niet meer over de inhoud, maar over haar knip- en plakwerk uit andere boeken. Daarnaast: 'hoeveel bestuurlijke ervaring had ze eigenlijk...?'

In het eerste televisiedebat deed ze het overigens goed. En voor wie al lang niet meer kan wennen aan het kinderachtige gedoe in onze politieke TV-arena's: in Duitsland worden nog serieuze ideeën en opvattingen uitgewisseld, dan wel met argumenten bestreden.

Wat betreft *Klima* zijn ook daar nog wel wat stappen te zetten. De oude economische aanjagers van de na-oorlogse welvaart, steenkool, bruinkool, autoindustrie, die zijn nog altijd machtig en op de Autobahnen wordt ik regelmatig voorbijgereden met naar schatting 180 km per uur. Maar er zijn veel windmolens. En de ramp in het Ahr-tal zal veel mensen toch aan het denken zetten.

Op de plaats van mijn bestemming, de oude Hanze- en voormalige DDR-stad Havelberg, zijn de meeste borden van *Die Linke*. Dat is een partij met een mix van voormalige communisten, vredesbewegers en radikalere socialisten. vergelijkbaar met bij ons de SP.

Mijn vriend en *Gastgeber* Heinz stemt ook op hen. Niet dat hij zich erg verdiept heeft in de ideeën achter al die slogans. Wat hij vooral wil is *Weltfrieden* en Die Linke is als enige partij uitgesproken over de Duitse wapenindustrie. Duitsland is één van de grote exporteurs en daarmee aanjager van met wapens uitgevochten conflicten. Die zich vooral ver van ons bed afspeelen. Oorlog wordt hier steeds meer een informatie- en cyberoorlog, daar komt geen tank of raket aan te pas. Wie de digitale netwerken, waar ons hele bestaan vandaag op en om draait, wil lamleggen, kan dat doen voor een fractie van wat een tank kost.

De grotere partijen beperken zich tot nietszeggende slogans. De CDU en SPD met een foto van de regionale *Bundestagabgeordnete*, waarbij de socialist op één bord nog even *unverfroren* aan zijn afkomst wordt herinnerd: over z'n mond zit een sticker geplakt met: *Arbeiterverräter*. De rechtsradikale Afd vist in troebeler water: *Ausländer raus*, een hek om Duitsland, geen vaccinatiedwang. Bij hen valt ook het beladen woord: *Heimat*.

Vanuit Havelberg volg ik het formatienieuws in Nederland. En begrijp daaruit dat geprobeerd wordt om op het EK-langste formatie in ieder geval de eervolle tweede plek te bereiken. (België is niet meer in te halen). Voor die zilveren medaille moeten de grote problemen maar even wachten. In het nieuws ook verliezers: vrouwen en kinderen in Afghanistan, vrouwen in Texas, vrouwen waar dan ook. En er is altijd wel een woord van een God naar keuze te vinden dat de onderdrukking en het rechtenloos maken rechtvaardigt. Misschien zien we bij alle grote problemen in de wereld nog één over het hoofd: de permanente identiteitscrisis van mannen, die hun dominantie bedreigd zien worden. In het gezin, op het werk, in de politiek, in de machtscentra.

ekologische voetstappen

Ik ben hier met de auto gekomen. Dat is voor het eerst, alle voorgaande keren kwam ik op de fiets, vaak in combinatie met de trein.

In mijn persoonlijke ekologische parlement is er lang over gewikt en gewogen. De trein is voor zulke afstanden mijn favoriete reismiddel. Zit ik één keer op m'n plek, heb ik alle tijd om te lezen of te schrijven. De fiets meenemen is niet altijd even gemakkelijk. De NS beschouwt het meenemen van een fiets als iets dat zo moeilijk mogelijk moet worden gemaakt. De IC naar Berlijn heeft meer plek, maar de instap is een geworstel voor een fiets met bepakking. De regionale treinen in Nederland en Duitsland zijn veel fietsvriendelijker: je rijdt zo naar binnen en er is meer plek.

Maar de auto heeft ook voordelen. Ik kan veel meer meenemen. In dit geval gaat het om mijn digitale piano. Maar de nadelen zijn eigenlijk groter. Dat heeft ook te maken met de innerlijke weerstand die ik steeds meer voel tegen het gejakker en de drukte op de snelwegen. Er is een groeiend besef van de truc die we moeten uithalen om met 100 km of meer op zulke wegen te rijden, de vernauwing van ons bewustzijn, om niet bang te worden. Eén keer achter het stuur lukt dat wel en kan ik het goed, maar zo vanzelfsprekend comfortabel als het vroeger was wordt het nooit meer.

Het is een kleine, zuinige benzineauto en daarom in ekologisch opzicht niet de beroerste keuze. Maar in een bredere context blijft het de vraag of het zo door kan gaan: een onbegrensde persoonlijke en algemeen economische mobiliteit. Met vakanties naar waar dan ook, met spullen bestellen uit waar dan ook. Dat zal nog wel lang zo doorgaan en de al maar duidelijker wordende consequenties van onze grote ekologische voetstappen zullen vooral worden bestreden met technische innovaties. Onze persoonlijke keuzes zullen daar niet veel aan afdoen of toevoegen. Ook op dat terrein leven we met een beperkt bewustzijn, we drukken de angst en bezorgdheid weg. Tot het water ons letterlijk overspoelt. Maar ik wil daar niet op wachten. Het minste dat ik kan doen is de vanzelfsprekendheid van al mijn autogebruik iedere keer weer voor mijzelf te bevragen.

Dat geldt ook voor een ander ekologisch strijdpunt: het eten van vlees. Ik heb niet de illusie dat de hele roofbouw die we plegen om ons favoriete dieet onbeperkt beschikbaar te houden tijdens mijn leven nog kan worden ingewisseld voor een meer respectvolle relatie met de aarde, de natuur en de *Umwelt*. En ik weet ook dat vleesvervangers niet allemaal van onbesproken gedrag zijn, al is het maar omdat ze standaard in teveel plastic zijn verpakt. Het hele streven naar een betere wereld is sowieso *kompliziert*. Maar dat is het hele menselijk bestaan altijd, om over zulke zaken als 'liefde' maar niet te praten. Evengoed blijven we proberen er meer uit te halen en het beter te doen.

Er wijzer van te worden.

Spielerei

Zondag 5 september, eind van de middag.

De laatste bezoekers nemen afscheid: een stel van mijn leeftijd. Ook hier bestaat het publiek vooral uit generatiegenoten. Zij is net na de oorlog opgegroeid in een kleine stad tegen de Nederlandse grens aan en ging in Nederland naar school/ We hebben er na het optreden samen over gepraat, in het Nederlands. Een taal die ze nooit meer spreekt, nog wel leest en die ze koestert als de kern van lichte momenten in de grijze, kapotte naoorlogse werkelijkheid van haar kinderjaren. Als ze bij het vertrek naar de deur lopen moet ze haar man, een gepensioneerde leraar, aan de arm meenemen. Hij is vijftien jaar geleden door een oogziekte in twee jaar tijd blind geworden.

Bij de deur blijft hij staan, zoekt met z'n hand die van mij om afscheid te nemen, een stevige handdruk en dan begint hij zachtjes te zingen, met een hoge zuivere stem:

'Ein Freund, ein guter Freund, das ist das Beste was es gibt auf der Welt'...

Ik zing mee en we maken samen het hele refrein af. Z'n hele mooie scherpe gezicht licht op om z'n dode ogen heen. Dan vertelt hij dat ze dat zongen op het koor en we delen nog wat bijzonderheden over de herkomst van het lied, de Comedian Harmonists en de film: *Die drei vom Tankstelle*. 'Mit Heinz Rühmann..' besluit hij ons historische uitstapje. En stapt voorzichtig tastend met z'n voeten de stenen trap naar de straat af. Ik stop het intieme moment in mijn laadje met kostbare aandenkens om het niet kwijt te raken. De volgende dag vertelt z'n vrouw, die ook deelneemt aan een *Mahl-Gruppe*, dat haar man er in de auto ook steeds over doorpraatte.

Heinz, Britta en ik zitten nog even na met een glaasje fris. De galerie krijgt nog een laatste restje zon mee. Er is ook nog wat over van de *Matjesherring* die Heinz kocht om de gasten wat lekkers aan te bieden na het optreden. Ze liggen tussen de restjes *Zwiebel und Gurken*, die er smaakvol omheen waren gedresseerd. We praten over de mensen die er waren. Bijna allemaal kennissen van hen. Britta memoreert, op een toon die een mix is van bezorgdheid, verwondering en ergernis, wat er niet allemaal is gedaan om ook andere mensen hierheen te krijgen. Ze heeft sinds kort een digitale slag gemaakt en mijn optreden ook aangekondigd op 'insta' en facebook. Daarnaast was Heinz vorige week Dieter Haase tegen het lijf gelopen, een journalist die de *Lokalredaktion* vertegenwoordigt van de *Havelberger Volksstimme* en die ook altijd veel werk maakt van hun tentoonstellingen. Met als gevolg dat er een paar dagen eerder een artikel in dat blad stond met als kop: *Holländischer Nachmittag in der Galerie Stadtinsel*.

Herr Haase heeft zelfs nog een deel van het optreden meegemaakt, maar is eerder vertrokken omdat hij naar het plaatselijke zwembad moest voor een reportage over *Hundeschwimmen*: een jaarlijkse traditie in Havelberg, waar net voor het zwembad sluit de honden als laatsten er mogen zwemmen.

Niettegenstaande alle publicitaire inspanningen en aandacht zitten er deze middag nog geen twintig mensen voor mij als ik begin met de geheel Duitse versie van wat op het affiche nu heet:

Die lange Reise nach Berlin.

Ik vind dat geen probleem en zelfs wel prettig. Het maakt het tot het formaat 'huiskamer-voorstelling' waar ik mij erg comfortabel bij voel. Voor mij is het *Spielerei* geworden. De kern is hetzelfde: ik wil mijn verhalen onder de mensen brengen, ik wil vertellen en zingen.

Aan de teksten en presentatie slijpen, nieuw werk maken, die ambitie is niet veranderd. Maar in het publieke domein ben in met de naooft bezig. Niet dat de oogst ooit groot was, het was altijd al boeren op schrale grond. Maar daar maak ik mij niet meer druk om. Britta wel.

Voor haar is dit een *Aha-Erlebnis*. Want bij de *Ausstellungen*, die ze altijd maar weer voor elkaar krijgt en waarin ze probeert haar nieuwe werk onder de aandacht te brengen, is het vaak: meestal valt de belangstelling tegen, soms valt het mee. Ze is veertien jaar jonger dan ik en toen ik zo oud was had ik dezelfde frustratie en opstandigheid. En dezelfde vastbeslotenheid om door te gaan.

Het is overigens een memorabel optreden. De liedjes ken ik goed, die kan ik zo zingen. Met de verhalen ben ik de laatste weken aan het vertalen geweest. Het 'vrije' vertellen is soms wat problematisch, zo goed is mijn Duits nou ook weer niet. Maar voor alle zekerheid heb ik de teksten uitgeprint en schakel ik af en toe over op een *Lese-probe*. De winst van dit alles is dat ik in de *Deutsche Fassung* tal van nieuwe ideeën krijg, die ik nu kan terugkoppelen naar de Nederlandse en Friese versies. Zo blijft het 'work in progress', zoals alle kunst.

De voorstellingen hier hoop ik binnenkort weer mee te beginnen. Hieronder het lijstje. Hoeveel er mogen komen - al dan niet met coronapas - is nog onduidelijk.

Maar: tige wolkom!

Zondag 26 september	Terband, kerk	15.00 oere
Zondag 3 oktober	Britswert, kerk	15.00 oere
Zondag 24 oktober	Sânfurd, kerk	15.00 oere
Zondag 31 oktober:	Fransum (Gr.), tsjerke	15.00 oere

speciale voorstelling (alle liedjes in het Duits):
Zaterdag 30 oktober: Fransum (Gr.), tsjerke 20.00 oere

kaarten € 10,- m.u.v. Sânfurd:
vrije bijdrage voor restauratie & onderhoud van de kerk.

belangstelling? even aanmelden:
06-29155260 - of via een mail:
info@benniehuisman.nl

'Po@dium' is een Persoonlijk Digitaal Magazine - dit is de 1e aflevering van 2021

En het begin van een nieuwe serie, die de jaargetijden volgt.

Reacties zijn altijd welkom: info@benniehuisman.nl

Wie op de verstuurlijst wil cq op het toesturen geen prijs stelt: laat het weten.

www.benniehuisman.nl